

Asia: VN/13118/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunto säästöjen toteuttamistavoista

-

Lausunto laskennalliseen korvaukseen kohdistuvasta leikkauksesta (ml ns. korvausasetus)

-

Lausunto kumottaviksi esitetyistä pykälistä (normin purku)

Maahanmuuttovirasto kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon asiassa. Maahanmuuttovirasto lausuu seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan, että kotoutumislain nojalla kunnille ja hyvinvointialueille lain 2 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitetuista henkilöistä (esimerkiksi kansainvälistä suojelua saavista ja heidän perheenjäsenistään sekä ihmiskaupan uhreista, joilla on kotikunta) maksettavan laskennallisen korvauksen määrää vähennettäisiin vuoden 2025 alusta lukien. Tästä johtuen myös kuntien ja hyvinvointialueiden velvoitteita liittyen kotoutumisen edistämiseen vähennettäisiin. Kotoutumista kumottaisiin kunnan velvollisuus laatia 13 §:n 3 momentin mukainen asiakirja kunnan kotoutumisohjelmasta, kunnan ja hyvinvointialueen velvollisuus laatia 15 §:n mukainen monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja 17 §:n mukainen monialainen kotoutumissuunnitelma sekä kunnan velvollisuus tarvittaessa laatia 21 §:n mukainen perheen kotoutumissuunnitelma.

Maahanmuuttovirasto tiedostaa esityksen haasteet niiden kohderyhmien kotoutumisen edistämiseen liittyen, joilla kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin ja palveluohjaukseen liittyy paljon eri hallinnonalojen palveluiden yhteensovittamista. Lausunnoissaan Maahanmuuttovirasto kuitenkin rajautuu tarkastelemaan asiaa erityisesti ihmiskaupan uhrien näkökulmasta, sillä

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä toimii lakisääteisesti Maahanmuuttoviraston valvonnassa ja ohjauksessa.

Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin ja monialaisen kotoutumissuunnitelman poistuminen palveluvalikosta voi vaikuttaa jossain määrin ihmiskaupan uhrin asemaan. Ihmiskaupan uhrit ovat useinkin juuri niitä kotoutuja-asiakkaita, joilla on myös sosiaali- ja terveyspalvelujen tarpeita ja nimenomaisesti tarvetta palvelujen yhteensovittamiselle. On mahdollista, että monialaisen kotoutumissuunnitelman poistuminen valikosta kaventaa kotoutumissuunnitelmaan sisällytettäviä palveluja eikä näin ollen edesauta palveluiden yhteensovittamista. Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä on tuonut esiin, kuinka auttamisjärjestelmän käytännön asiakastyön kokemuksen kautta näyttäytyy siltä, että kuntien kotoutumispalvelujen ja hyvinvointialueiden yhteistyössä ja palvelujen yhteensovittamisessa on haasteita ja että nimenomaisesti yhteistyön ja kokonaisuuden hallinnan haasteet aiheuttavat myös päällekkäistä viranomaistyötä. Muutoksilla voisi näin ollen olla negatiivisia vaikutuksia kyseessä olevan asiakaskunnan kotoutumiselle sekä aiottujen säästöjen aikaansaamiselle. Muutosten myötä on siis entistä tärkeämpää, että kuntien ja hyvinvointialueiden palvelujärjestelmän toimijat tekevät keskenään tiivistä yhteistyötä, jotta palveluiden yhteensovittaminen erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden osalta toteutuu jatkossa.

Lausunto kevennettävistä tehtävistä (normin purku)

-

Hirvelä Johannes

Paasikivi Katariina
Maahanmuuttovirasto